

leer noten lezen
in **10** weken!

Week 3 Nog meer noten

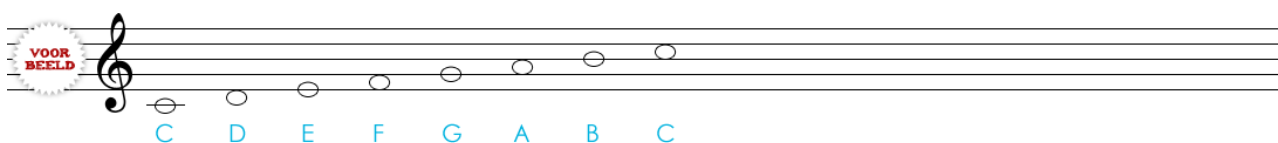

Nog meer...

In de eerste les leerde je de noten van c tot c zonder kruizen of mollen ervoor. In deze les leer je nog meer noten die verder gaan de hoogte en de laagte in. Je leert wat een G-sleutel en een F-sleutel is. Ook leer je meer over hoe de kruizen en mollen genoteerd worden en hoe je ze moet gebruiken.

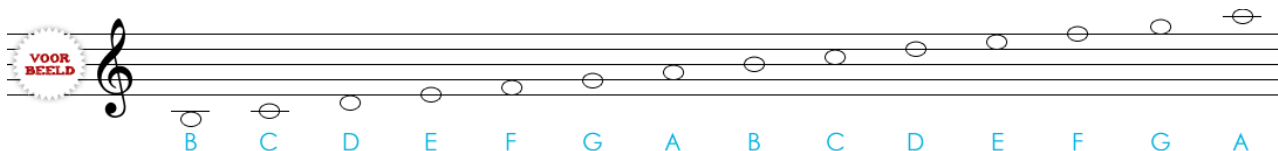
Hulplijntje

Kijk eens naar deze afbeelding van de c tot c:

Een notenbalk heeft 5 lijnen. De onderste is de eerste lijn en de bovenste is de vijfde lijn. Je ziet dat de c ergens los onder de notenbalk hangt. Als je goed kijkt staat er een streepje door de c. Het is als het ware of er een heel klein balkje is bijgezet, waar de c op staat. Zo'n lijntje noem je een hulplijntje. Met hulplijntjes kun je de notenbalk dus wat 'groter' maken.

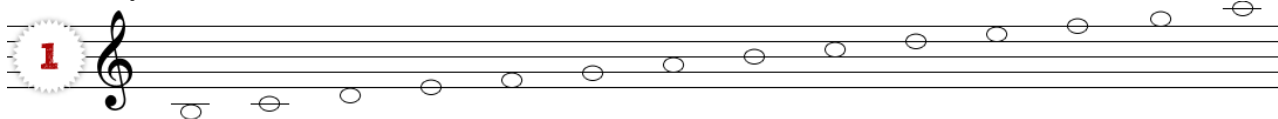
De volgende afbeelding laat zien hoe er nog meer noten bij de notenbalk kunnen worden geschreven. Wanneer je niet uit je hoofd weet hoe een noot wordt genoemd, kun je altijd doortellen. Je begint bij c en telt door... d, e, f, g, a, b, en hier ga je weer verder met de c, d, e, f, g, a, b, c, d, e, f, g, a, b enzovoort...

In de volgende oefeningen ga je nog meer noten leren. Deze noten zijn zonder kruis of mol.

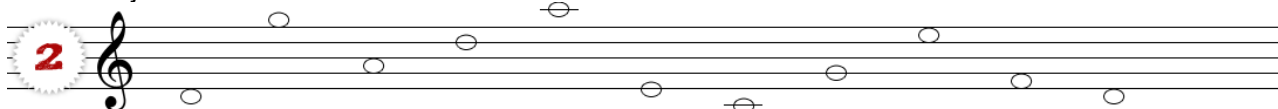
Opdracht 1

Noteer de juiste namen onder de noten.

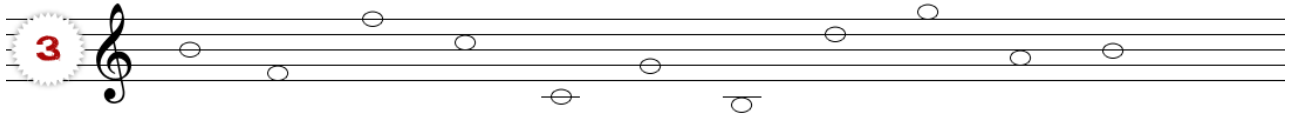
Opdracht 2

Noteer de juiste namen onder de noten.

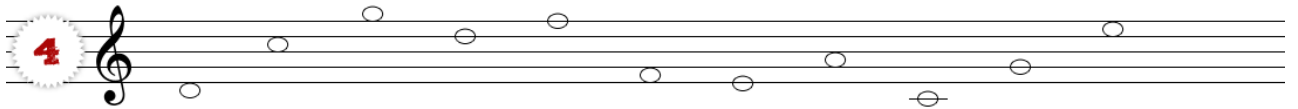
Opdracht 3

Noteer de juiste namen onder de noten.

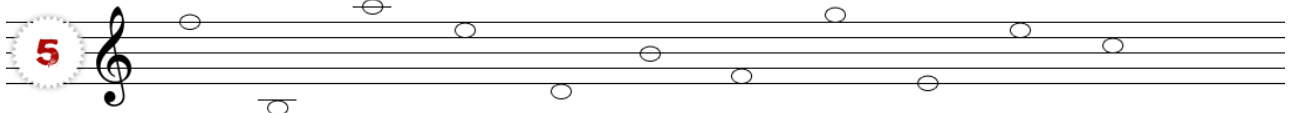
Opdracht 4

Noteer de juiste namen onder de noten.

Opdracht 5

Noteer de juiste namen onder de noten.

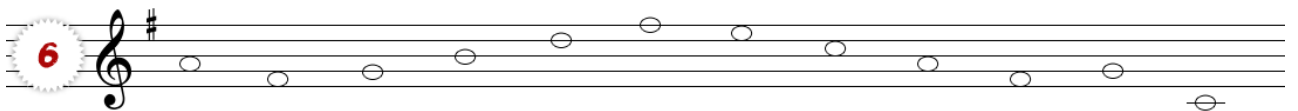

Opnieuw kruizen

In de vorige les leerde je dat een noot een halve toon verhoogd kan worden door er een kruis voor te zetten. Wanneer alle zelfde noten in een muziekstuk een halve noot verhoogd moeten worden, geef je dat aan door aan het begin van de notenbalk een kruisteken # te zetten, precies op de plek van de noot die in heel het muziekstuk verhoogd moet worden.

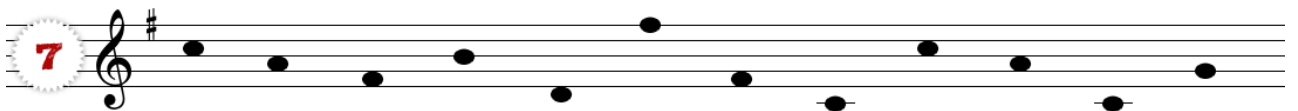
Opdracht 6

In deze opdracht zie je aan het begin van de notenbalk een kruisteken staan. Hij staat precies op de plek van de hoge f. Dit betekent dat alle f'en in heel het muziekstuk een halve toon moet worden verhoogd. Het zijn dus nu allemaal fissen. Noteer de juiste namen onder de noten.

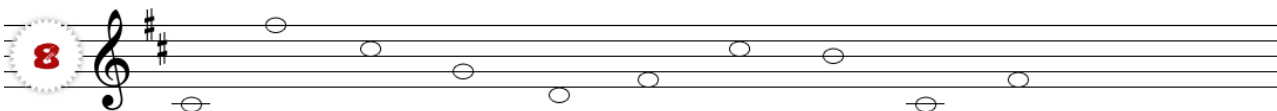
Opdracht 7

Dit is een variant op opdracht 6. Noteer de juiste namen onder de noten.

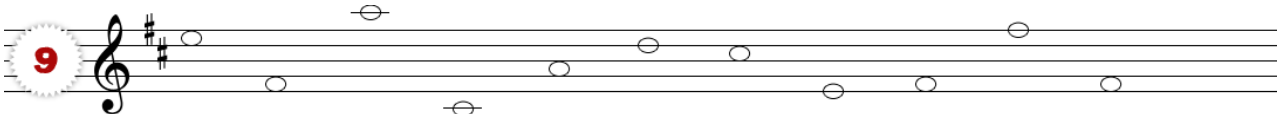

Opdracht 8

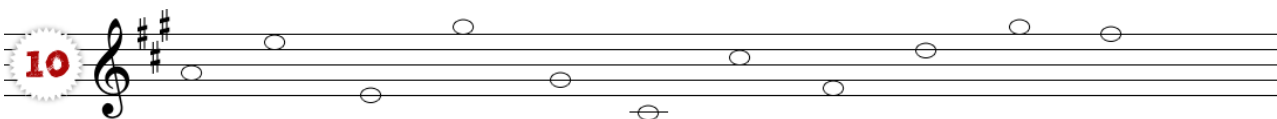
In deze opdracht zie je aan het begin van de notenbalk twee kruizen genoteerd staan. Een op de plek van de hoge f en een op de plek van de hoge c. Alle f'en worden een fis en alle c's worden een cis. Noteer de juiste namen onder de noten.

Opdracht 9

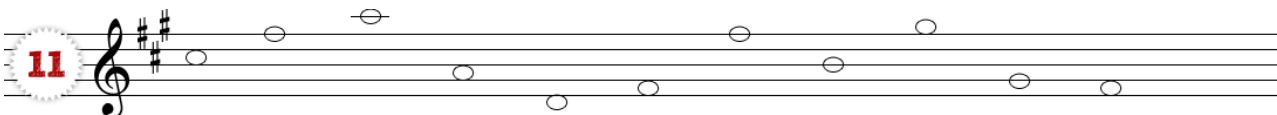
Dit is een variatie op opdracht 8. Noteer de juiste namen onder de noten.

Opdracht 10

In deze opdracht zie je aan het begin van de notenbalk drie kruizen genoteerd staan. Een op de plek van de hoge f, een op de plek van de hoge c en een op de plek van de hoge g. Alle f'en worden een fis, alle c's worden een cis en alle g's worden een gis. Noteer de juiste namen onder de noten.

Opdracht 11

Dit is een variatie op opdracht 10. Noteer de juiste namen onder de noten.

Verschillende soorten notenbalken

Er zijn muziekinstrumenten die laag klinken en muziekinstrumenten die hoger klinken. Voor deze instrumenten zijn verschillende noteringen nodig. Voor hoog klinkende muziekinstrumenten zoals bijvoorbeeld een viool, dwarsfluit, blokfluit enz. Staat er vooraan in de notenbalk een vioolsleutel.

Voor laag klinkende instrumenten zoals bijvoorbeeld een basgitaar en de tuba staat er vooraan in de notenbalk een bassleutel. Er zijn meer sleutels, maar die leer je niet in deze cursus. Het is al een hele kluit om deze twee sleutels te leren.

De G-sleutel

De vioolsleutel heet ook wel een G-sleutel. Dat komt omdat het begin van de krul van het teken op de g begint (de 2e lijn van de notenbalk).

Hier zie je hoe een G-sleutel/vioolsleutel eruit ziet:

De F-sleutel

De bassleutel heet ook wel een F-sleutel. Je voelt hem zeker al aankomen! Hij wordt ook wel F-sleutel genoemd omdat de 2 puntjes van de bassleutel aangeven waar de noot F staat. (op de 4e lijn van de notenbalk).

Hier zie je hoe een F-sleutel/Bassleutel:

Andere plaats!

Je hebt je misschien wel direkt afgevraagd, waarom ik zeg dat de 2 puntjes van de bassleutel aangeven waard de noot F staat? Je zou zeggen dat ik het niet juist heb en dat er op die lijn de noot d moet staan.

Toch is dit niet zo. In de F-sleutel staan de noten allemaal op een andere plek. Je moet dus wanneer je de F-sleutel wilt leren, opnieuw een andere volgorde leren.

Heel veel succes!

Paula

Antwoorden op de opdrachten van les 3

Opdracht 1

1

B C D E F G A B C D E F G A

Opdracht 2

2

D G A D A E C G E F D

Opdracht 3

3

B F F C C G B D G A B

Opdracht 4

4

D C G D F F E A C G E

Opdracht 5

5

F B A E D B F G E E C

Opdracht 6

6

A Fis G B D Fis E C A Fis G C

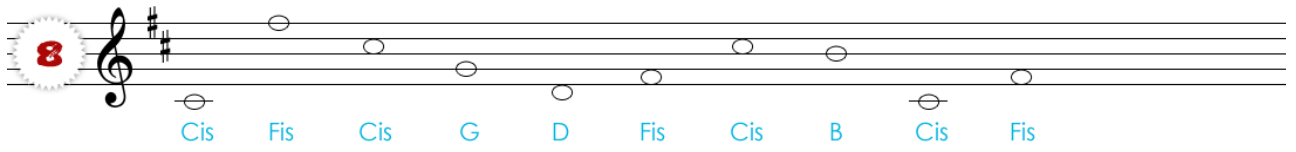
Opdracht 7

7

C A Fis B D Fis Fis C C A C G

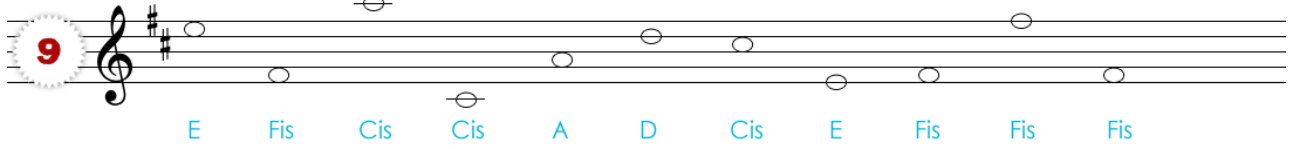

Opdracht 8

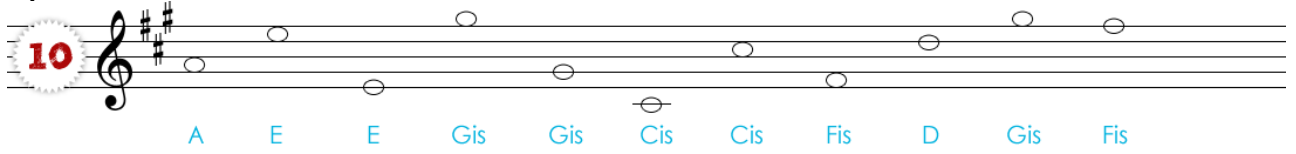
Opdracht 8 is a musical exercise on a five-line staff in G major (one sharp). It contains 11 notes: C^{is}, F^{is}, C^{is}, G, D, F^{is}, C^{is}, B, C^{is}, and F^{is}. The notes are placed on the staff as follows: C^{is} on the first space, F^{is} on the first line, C^{is} on the first space, G on the second line, D on the second space, F^{is} on the second line, C^{is} on the second space, B on the third line, C^{is} on the third space, and F^{is} on the third line.

Opdracht 9

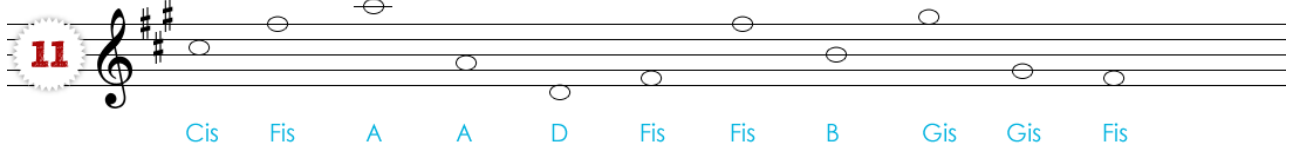
Opdracht 9 is a musical exercise on a five-line staff in G major (one sharp). It contains 11 notes: E, F^{is}, C^{is}, C^{is}, A, D, C^{is}, E, F^{is}, F^{is}, and F^{is}. The notes are placed on the staff as follows: E on the first space, F^{is} on the first line, C^{is} on the first space, C^{is} on the first space, A on the second line, D on the second space, C^{is} on the second line, E on the second space, F^{is} on the second line, F^{is} on the second space, and F^{is} on the second line.

Opdracht 10

Opdracht 10 is a musical exercise on a five-line staff in D major (two sharps). It contains 11 notes: A, E, E, G^{is}, G^{is}, C^{is}, C^{is}, F^{is}, D, G^{is}, and F^{is}. The notes are placed on the staff as follows: A on the first space, E on the first line, E on the first space, G^{is} on the second line, G^{is} on the second space, C^{is} on the second line, C^{is} on the second space, F^{is} on the second line, D on the third line, G^{is} on the third space, and F^{is} on the third line.

Opdracht 11

Opdracht 11 is a musical exercise on a five-line staff in D major (two sharps). It contains 11 notes: C^{is}, F^{is}, A, A, D, F^{is}, F^{is}, B, G^{is}, G^{is}, and F^{is}. The notes are placed on the staff as follows: C^{is} on the first space, F^{is} on the first line, A on the first space, A on the first space, D on the second line, F^{is} on the second space, F^{is} on the second line, B on the third line, G^{is} on the third space, G^{is} on the third space, and F^{is} on the third line.

Oefenbalken

.....

The page contains ten musical staves, each consisting of five horizontal lines. Each staff begins with a treble clef (a stylized 'G' shape) on the first line. To the left of each staff is a small circular badge with a scalloped edge, containing the text 'OEFEN BALK' in red capital letters. The staves are arranged vertically down the page, providing a series of blank lines for musical notation practice.